

KURSPLAN

INTERNOPPLÆRING FOR BRANNKONSTABEL

Fastsatt av Direktoratet fra samfunnsikkerhet og beredskap 27. september 2018

Revisjonslogg

Revisjonsloggen gir oversikt over alle versjoner av dette dokumentet.

Versjon Nr	Emne, endringer (Henvis til dok./kap./sider. Beskriv endringen)	Utført av	Dato
2013-2	Hovedmomentene 6.6.2 og 6.6.6 er flyttet fra emne 6 Brann- og redningsmateriell til emne 7 Vannforsyning.	Björg Steinsvik	09.12.13
2018 Versjon 1.0	Kursplanen er revidert i forbindelse med at kursplanen for Grunnkurs brannkonstabel er revidert. "Hovedmomenter" er erstattet med "Læringsutbytter". Ny oversikt over begrepsbruk i kursplanene er innført. Emne 1: Endret navn fra "Brannskadenes omfang og brannvesenets organisasjon" til "Brannvesenet organisasjon og samarbeidende aktører". Endret på både mål og læringsutbytter. Emne 2: Endret navn fra "Brannvern, branntekniske lover og forskrifter" til "Brannforbygging". Nytt hovedmålet og nye læringsutbytter. Emne 3: Ingen endringer Emne 4: Lagt til et læringsutbytte om kjennskap til innholdet i Røyk- og kjemikaliedykkerveiledningen. Emne 5: Ny målformulering og ny læringsutbytter. Emne 6: Omskriving av målformulering og læringsutbytter. Emne 7: Vannforsyning er fjernet fra grunnkurset og derfor er mål og læringsutbytter utvidet. Emner 8: Små justeringer av formuleringene. Emne 9: I målet er "olje- og kjemikalieuhell" erstattet med "akutt forurensning". Emne 10: Ingen endringer. Nytt avsnitt om arbeidsgivers ansvar for Nødnett, Overflateredning og PLIVO	Björg Steinsvik	05.06.18
1.0	Fastsatt av DSB		27.09.18

INNHold

REVISJONSLOGG	2
INNHold	3
1. BAKGRUNN FOR KURSET	4
2. KURSETS PLASS I OPPLÆRINGSSTRUKTUREN	4
3. KURSETS OPPTAKSKRAV, VARIGHET OG MÅLGRUPPE	4
4. KURSETS HOVEDMÅL	4
5. KURSETS OPPBYGGING	4
BEGREPSBRUK I KURSPLANEN	5
6. HOVEDOMRÅDER	6
6.1 Brannvesenets organisasjon og samarbeidende aktører	6
6.2 Brannforebygging.	6
6.3 Verneutstyr og bestemmelser	6
6.4 Røyk- og kjemikaliedykking	7
6.5 Førstehjelp	7
6.6 Brann- og redningsmateriell	8
6.7 Vannforsyning	8
6.8 Sløkketeknikk og -taktikk	9
6.9 Olje- og kjemikalievern	9
6.10 Restverdiredning	9
Arbeidsgivers ansvar	10
7. ARBEIDSFORMER	11
8. VURDERING	11
9. LITTERATUR	11
10. ANDRE FORHOLD	11

1. Bakgrunn for kurset

Utdanningen av innsatspersonell til kommunale brannvesen tar sikte på å gi nødvendig kompetanse til brannkonstabler som skal yte innsats ved ulike typer branner og ulykker, og herunder ivareta egen og andres sikkerhet. Utdanningen er basert på krav i Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen av 26. juni 2002 (Dimensjoneringsforskriften). For brannkonstabel er det krav om gjennomført yrkesutdanning som skal bestå av:

- Inntil to års systematisk, teoretisk og praktisk opplæring i et brannvesen
- Nettbasert kurs i brannvern
- Grunnkurs for brannkonstabel (heltid eller deltid)

Brann- og eksplosjonsvernloven beskriver brannvesenets oppgaver.

2. Kursets plass i opplæringsstrukturen

Internopplæring for brannkonstabel er det innledende elementet i yrkesopplæring for brannkonstabel og fremgår av kursplan for internopplæring. Kursplanen beskriver kravene til opplæringen, både i eget brannvesen og innholdet i det nettbaserte kurset i brannvern.

Gjennomført grunnkurs er opptakskravet til ledelsesutdanning i brann- og redningsvesenet.

3. Kursets opptakskrav, varighet og målgruppe

Forutsetning for å starte en karriere i brannvesenet vil normalt være gjennomført videregående skole eller opplæring på videregående skoles nivå. De alle fleste brannvesen praktiserer allerede dette som et ansettelseskrav ved at brannkonstabler har fag- eller svennebrev eller tilsvarende.

Opplæringen strekker seg over inntil to år etter tilsetting i et brannvesen.

Målgruppen for kurset er personell som skal jobbe som konstabel i et heltids- eller deltidsbrannvesen.

4. Kursets hovedmål

Kursets hovedmål er at eleven skal få nødvendig kompetanse for å kunne utføre grunnleggende brann- og redningsarbeid og ivareta egen og andres sikkerhet på en sikker og effektiv måte.

5. Kursets oppbygging

Internopplæringen er en grunnleggende systematisk opplæring i eget brannvesen. For å få plass på grunnkurset må både nettbasert kurs i brannvern og gjennomført internopplæring være bestått og dokumentert. Det er brannsjef som er ansvarlig for at opplæringen gjennomføres i henhold til plan.

Til kursplanen for internopplæring følger en opplæringsbok som hver konstabel skal ha og som fylles ut i samarbeid med brannsjefen eller opplæringsansvarlig, som også attesterer når det enkelte mål er nådd.

Blå skrift = Nettbasert kurs i brannvern

Svart skrift = Praktisk opplæring i eget brannvesen

Begrepsbruk i kursplanen

Mål og læringsutbytte er formulert med bakgrunn i begrep hentet fra tabellene nedenfor.

Kunnskapsmål

	Nivå	Innebærer	Eks. på handlingsverb
Høyeste nivå	Anvende	Å kunne finne ut hvilke regler eller bestemmelser som har gyldighet i tilfellet, for deretter å kjenne, forstå og anvende begrep, regler og bestemmelser i lys av bruken i det enkelte tilfelle. Løse problemer – foreta logiske vurderinger	Vurdere, diskutere, avgjøre, beslutte, overveie, bedømme, relatere, produsere, skape, endre, utforme, modifisere, utvikle, organisere, formulere,
Mellomnivå	Forstå	Å oppfatte en informasjon så godt at den kan forklares, utdypes og ha oversikt over følgene og resultatene samt kunne trekke videre slutninger. I	Skille mellom, identifisere, klassifisere, gjenkjenne, generalisere, sette i sammenheng, velge, omstrukturere
Laveste nivå	Vite	Å kunne huske og gjenkjenne eksempler, faktiske forhold, metoder og alminnelige forhold. Innebærer det første steget av forståelse.	Oversette, gjengi med egne ord, illustrere, presentere, gjenta, skille mellom, forklare, demonstrere, vite om, beskrive

Ferdighetsmål

	Nivå	Innebærer
Høyeste nivå	Beherske	Å kunne gjennomføre handlinger fullkomment hvor hensyn er tatt til hurtighet og presisjon. Selv ved kompliserende og distraherende forhold velge raskeste og mest nøyaktige måte å gjennomføre handlingen på. Dette innebærer en viss automatikk og at man er godt drillet.
Mellom nivå	Selvstendig utføre	Å gjennomføre handlinger selvstendig uten tidspress og kompliserende forhold. På kommando, tegn, signal eller etter eget initiativ. Uten veiledning. Det stilles krav til utførelsen.
Laveste nivå	Under ledelse	Å gjennomføre handlinger under veiledning (evt. ved eller etter visning). Trening har startet, men man trenger støtte. Eleven vil etter hvert selv, under kontroll, å lage og gjennomføre et handlingsmål.

6. Hovedområder

6.1 Brannvesenets organisasjon og samarbeidende aktører

Hovedmål 1

Eleven skal kjenne til hvordan brannvesenet i Norge er organisert, samt vite om andre aktører sine oppgaver.

Læringsutbytter

Eleven skal:

- 6.1.1 vite om de ulike brannvernmyndighetene i Norge
- 6.1.2 vite om brannvesenets oppgaver og generelle mål
- 6.1.3 vite om brannvesenets plikter/ og rettigheter, og brannvesenets plass i det kommunale system
- 6.1.4 vite om brannvesenets dimensjoneringsgrunnlag
- 6.1.5 vite om de naturlige samarbeidspartnere for brannvesenet

6.2 Brannforebygging.

Hovedmål 2

Eleven skal vite om hvordan brannforebygging kan redusere sannsynligheten for at det oppstår brann, eksplosjoner og ulykker med farlig stoff, samt vite hva regelverket sier om ansvar og plikter.

Læringsutbytter

Eleven skal:

- 6.2.1 vite om regelverk som omhandler brannforebygging
- 6.2.2 vite om ansvar som tilligger eier og bruker av et objekt
- 6.2.3 vite om brannvesenet sine brannforebyggende oppgaver
- 6.2.4 vite om hvordan samarbeid i eget brannvesen kan bidra til et godt brannforebyggende arbeid

6.3 Verneutstyr og bestemmelser

Hovedmål 3

Eleven skal vite om sentrale lover og forskrifter som setter krav til verneutstyr og verneutstyrets begrensninger, samt kunne bruke åndedrettsvern

Læringsutbytter

Eleven skal:

- 6.3.1 vite om hva Dimensjoneringsforskriften og Røyk- og kjemikalieveiledningen sier om verneutstyr og rutiner for ulike innsatser samt utstyrets begrensninger
- 6.3.2 vite om den virkningen giftig atmosfære har på mennesket
- 6.3.3 kunne bruke og vedlikeholde fullstendig og ufullstendig åndedrettsvern

6.4 Røyk- og kjemikaliedykking

Hovedmål 4

Eleven skal vite om nødvendige rutiner som gjør det mulig å etablere et tilfredsstillende sikkerhetsnivå for å utøve røyk- og kjemikaliedykking

Læringsutbytter

Eleven skal:

- 6.4.1 vite om kravene Internkontrollforskriften og Arbeidstilsynet stiller i forhold til røyk- og kjemikaliedykking
- 6.4.2 vite om helsekrav og fysiske krav for røyk- og kjemikaliedykkere
- 6.4.3 vite om innholdet i veiledning om røyk- og kjemikaliedykking

6.5 Førstehjelp

Hovedmål 5

Eleven skal ha grunnleggende kunnskaper og ferdigheter i førstehjelp

Læringsutbytter

Eleven skal:

- 6.5.1 vite om hvordan en primærundersøkelse (ABCDE) gjennomføres
- 6.5.2 vite om hvordan en pasient legges i sideleie
- 6.5.3 vite om forskjellene på ytre og indre blødninger
- 6.5.4 vite om symptomer og tiltak ved:
sirkulasjonssvikt, hypotermi og generell nedkjøling, luftveisskader, nakke/ryggskader, brystmerter og hjerteinfarkt samt hjerneslag.
- 6.5.5 selvstendig utføre en primærundersøkelse (ABCDE) og utføre hjerte-lunge-redning
- 6.5.6 selvstendig prioritere skadde pasienter
- 6.5.7 selvstendig legge en pasient i stabilt sideleie
- 6.5.8 selvstendig utføre stabilisering med nakkekrave
- 6.5.9 selvstendig utføre spjelking ved bruk av tilgjengelig utstyr
- 6.5.10 selvstendig utføre akutt behandling av sår- og brannskader
- 6.5.11 selvstendig utføre bruk av hjertestarter i eget brannvesen (der hjertestarter er tilgjengelig)

6.6 Brann- og redningsmateriell

Hovedmål 6

Eleven skal vite om og kunne bruke brann- og redningsmateriell i eget brannvesen, og vite om riktig organisering ved ulike hendelser.

Læringsutbytter

Eleven skal:

- 6.6.1 vite om ulike typer slanger, strålerør og armatur
- 6.6.2 vite om ulike pumbers virkemåte
- 6.6.3 vite om de vanligste stigetyper og brukerveiledningene for bruk av stigemateriell
- 6.6.4 vite om bruksområder og funksjoner til ulike typer rednings- og frigjøringsutstyr
- 6.6.5 kunne vedlikeholde og bruke slangeutstyr, strålerør, armatur og kuplinger som finnes i eget brannvesen
- 6.6.6 kunne bruke rednings- og frigjøringsverktøy og ulike typer motoriserte redskaper på en korrekt måte

6.7 Vannforsyning

Hovedmål 7

Eleven skal forstå prinsippene med å fremskaffe vann fra ulike vannkilder, og hvordan lengden på et slangeutlegg påvirker ytelsen.

Læringsutbytter

Eleven skal:

- 6.7.1 forstå hvordan vi ved hjelp av håndregler kan beregne vannføring og trykktap
- 6.7.2 vite om arbeidsprinsippene til en motorpumpe og kunne skille de ulike pumpetyper med henblikk på ytelse, normer og benevnelser
- 6.7.3 vite om evakueringsprinsippene til en motorpumpe
- 6.7.4 beherske beregninger av vannføring, utgangstrykk og trykktap i forgrenet utlegg med terrengstigning ved bruk av håndreglene
- 6.7.5 kjenne til plassering av en motorpumpe ved seriekjøring og kunne utføre rett plassering
- 6.7.6 kunne gjennomføre de vanligste slangeutlegg, herunder normalutlegg
- 6.7.7 kunne betjene ulike typer pumper

6.8 Slokketeknikk og -taktikk

Hovedmål 8

Eleven skal beherske brannsløkking, herunder kunne velge og anvende riktig slökkemiddel

Læringsutbytter

Eleven skal:

- 6.8.1 vite om grunnleggende brannfysikk og brannkjemi
- 6.8.2 vite om faremomenter og sikkerhet på et skadested
- 6.8.3 vite om prinsippene for innvendig og utvendig sløkking
- 6.8.4 vite om forutsetninger for brannspredning og brannbegrensende faktorer
- 6.8.5 beherske bruk av ulike typer slökkemiddel
- 6.8.6 beherske bruk av ulike typer materiell i forbindelse med brannsløkking
- 6.8.7 beherske grunnleggende ferdigheter ved bekjempelse av ulike typer branner
- 6.8.8 vite om prinsippene for organisering på et skadested

6.9 Olje- og kjemikalievern

Hovedmål 9

Eleven vite om de krav som stilles til en kommune i forhold til innsats mot akutt forurensning.

Læringsutbytter

Eleven skal

- 6.9.1 vite om alle fareklassene iht. Farlig godspermen
- 6.9.2 vite om grunnleggende metoder og prinsipper for bruk av sorbenter og nøytralisering, med spesiell oppmerksomhet på farenummer 2,3,6 og 8, og kjenne til de mest vanlige kjemikalienes reaksjon og faregrad
- 6.9.3 vite om stoffers skadevirkning på miljøet og hvilke områder som er mest sårbare i forhold til forurensning
- 6.9.4 vite om metoder for tetting av lekkasjer
- 6.9.5 under ledelse kunne bruke kommunens oljevernutstyr

6.10 Restverdiredning

Hovedmål 10

Eleven skal bevisstgjøres på hvordan de kan redusere skadepotensialet ved en hendelse

Læringsutbytter

Eleven skal

- 6.10.1 vite om skadeomfang i forbindelse med branner, flom o.l.
- 6.10.2 vite om prinsippene for restverdiredning
- 6.10.3 under ledelse kunne bruke enkelt utstyr og enkle metoder for restverdiredning ved røyk- og vannskader

Arbeidsgivers ansvar

Opplæring i Nødnett, Overflateredning og PLIVO er arbeidsgivers ansvar. Hvordan denne opplæringen foregår er opp til hvert enkelt brannvesen, men det er viktig å merke seg følgende:

- Sambandsreglementet stiller krav om at alle brukere av nødnett må ha gjennomgått opplæring før de kan ta Nødnett i bruk. Opplæring av nødetatenes personell håndteres av den enkelte etat.
- I kommuner der risiko- og sårbarhetsanalysen avdekker behov for beredskap ved hendelser som inntreffer i vannrelatert miljø, må det gjennomføres tiltak. Et tiltak kan være å gjennomføre nettbasert kurs om overflateredning på Munio.
- Det er etablert en felles nasjonal og tverretattlig prosedyre for samvirke ved pågående livstruende vold (PLIVO). Det påhviler den enkelte etatsleder, den lokale virksomhetsledelse og det enkelte personell, et ansvar for å gjøre seg kjent med prosedyren, trene og øve på denne i samarbeid med øvrige relevante etater og aktører. Et tiltak kan være å gjennomføre PLIVO grunnkurs på NAKOS-portalen.

Undervisningen ved Norges brannskole legger opp til at disse emnene er gjennomgått før eleven begynner på grunnkurs for brannkonstabel. Derfor skal den interne opplæringen i disse tre emnene også dokumenteres i opplæringsboka.

7. Arbeidsformer

Sammenhengen mellom opplevelse, forståelse og handlinger er en viktig forutsetning for internopplæringen i et brannvesen. Man må derfor bestrebe seg på å skape sammenheng og veksling mellom teoretisk og praktisk opplæring. Det understrekes at opplæringen bør skje i samarbeid mellom eleven og den eller de som er ansvarlige for opplæringen i brannvesenet.

Den teoretiske opplæringen skal skje nettbasert i regi av Norges brannskole gjennom det nettbaserte kurset i brannvern, og den praktiske opplæring gjennomføres i eget brannvesen under ledelse av opplæringsansvarlig.

Under opplæringen skal kontinuerlig veiledning fra instruktør vektlegges.

8. Vurdering

Underveis er formålet med vurdering å veilede, motivere og utvikle elevene, og sikre at de når hovedmålene i opplæringen. Opplæringsmålene er beskrevet i denne kursplanen og danner utgangspunkt for vurderingen.

Når det gjelder internopplæringen skal det gis vurdering underveis og beståtte krav dokumenteres ved signatur i opplæringsboken.

Det nettbaserte kurset i brannvern vurderes med bestått eller ikke bestått.

9. Litteratur

Leseheftene til "Nettbasert kurs i brannvern". Norges brannskole

10. Andre forhold